

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: ПУз-18/2017
_____ 2018. године
Београд

Уставни суд, Мало веће у саставу: судија Татјана Бабић, председник Већа и судије Сабахудин Тахировић и др Драгана Коларић, чланови Већа, на основу члана 167. став 1. тачка 1. Устава, на седници Већа одржаној 23. октобра 2018. године, донео је

ЗАКЉУЧАК

Одбацују се иницијативе за покретање поступка за оцену уставности Аутентичног тумачења одредаба члана 1, члана 5. став 1. и члана 53. ст. 1. и 2. Закона о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, 20/09 и 55/13-УС).

Образложење

Уставном суду поднето је више иницијатива за покретање поступка за оцену Аутентичног тумачења одредаба члана 1, члана 5. став 1. и члана 53. ст. 1. и 2. Закона о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, 20/09 и 55/13-УС). У иницијативама се наводи је оспорено аутентично тумачење супротно одредбама члана 21. ст. 1. и 3. Устава и члана 58. Устава. Наиме, иницијатори сматрају да се оспореним аутентичним тумачењем стављају у неравноправан положај лица чија имовина је одузета у јавном интересу уз формално спроведен поступак експропријације у односу на лица где је овај поступак изостао, а имовина им је одузета у јавном интересу, што даље значи да су дискриминисани они грађани којима је имовина одузета мимо формалног поступка експропријације и да им је ускраћено право на правичну накнаду из члана 58. Устава. Један од подносилаца иницијатива сматра да је оспорено аутентично тумачење супротно и одредбама члана 142. став 2. и члана 145. ст. 3. и 4. Устава, јер по његовом схватању, оспорено аутентично тумачење је дубоко задрло у рад судске власти и урушило установљено начело поделе власти и независности судства.

У спроведеном претходном поступку, Уставни суд најпре констатује да је аутентично тумачење по својој природи и карактеру акт којим се прецизира и објашњава важећа законска норма која није јасна или није довољно јасна због чега настају или могу настати одређене тешкоће у њеној примени. Као такво, аутентично тумачење је везано за законску норму коју тумачи и постаје њен саставни део у садржинском смислу, са истом правном снагом. Пошто је аутентично тумачење саставни део законске норме, Уставни суд је надлежан да у

поступку нормативне контроле цени и аутентично тумачење, с тим што је оцена аутентичног тумачења ограничена на то да Уставни суд испита да ли је садржина аутентичног тумачења уставноправно могућа, односно као и код сваке оспорене законске одредбе да ли је супротна Уставу или не.

Из оспореног аутентичног тумачења следи да се Закон о експропријацији не примењује у следећим случајевима: када је одузимање или ограничење права својине на непокретностима извршено без спроведеног поступка експропријације; када службеност није заснована на одлуци државног органа у поступку и на начин прописан Законом о експропријацији у ком случају се не може одредити ни накнада због смањења тржишне вредности земљишта на начин предвиђен Законом о експропријацији. Из наведеног следи да се Закон о експропријацији може применити само на случајеве одузимања или ограничења права својине на непокретностима и заснивања службености који су спроведени у поступку и на начин прописаним Законом о експропријацији. Полазећи од наведеног, Уставни суд налази да се у конкретном случају оспореним аутентичним тумачењем прецизира да се примена Закона о експропријацији у погледу одредаба члана 1, члана 5. став 1. и члана 53. ст. 1. и 2. односи само на одузимање или ограничење права својине на непокретностима и заснивање службености које су спроведене на начин и по поступку прописаним тим законом, а не и на неке друге случајеве, односно да се под Закон о експропријацији не могу подводити други случајеви у којима је одузимање или ограничење права својине на непокретностима извршено без спроведеног поступка експропријације, односно службеност заснована без одлуке државног органа у поступку и на начин прописан Законом о експропријацији.

Полазећи од наведеног, Уставни суд истиче да иако се аутентичним тумачењем искључује примена Закона о експропријацији у случајевима када поступак одузимања или ограничења непокретности, односно заснивања службености и одређивања накнаде поводом заснивања службености није спроведен у поступку и на начин прописан Законом о експропријацији, то не значи да у случају одузимања непокретности или ограничења права својине, који није заснован на Закону о експропријацији, власнику непокретности, сагласно одредбама члана 58. Устава не припада право на накнаду, као ни право на судску заштиту права на имовину, нити да се право службености не може успоставити на начин предвиђен законима који уређују својинскоправне односе, а што потврђује и правни став Врховног касационог суда усвојен на седници Грађанског одељења 23. јануара 2017. године.

У погледу навода подносиоца иницијатива да је оспорено аутентично тумачење супротно начелу дискриминације из члана 21. Устава, Уставни суд указује да се у конкретном случају не ради о истој правној ситуацији која би могла довести до неједнаког поступања, јер се оспореним аутентичним тумачењем прави разлика између лица у погледу начина и поступка по коме је експропријација спроведена, односно службеност заснована, односно да ли је то учињено сагласно Закону о експропријацији или не.

Поводом навода једног од иницијатора да је оспорено аутентично тумачење супротно одредбама члана 142. став 2. и члана 145. ст. 3. и 4. Устава, Уставни суд указује да се аутентично тумачење не може довести у уставноправну везу са наведеним уставним одредбама, којима је утврђена самосталност и независност судова и принципи на којима почивају судске одлуке.

Полазећи од свега наведеног, Уставни суд је, сагласно одредби члана 36. став 1. тачка 7) Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр.

109/07, 99/11, 18/13 – Одлука УС, 40/15 – др. закон и 103/15), одбацио поднете иницијативе због непостојања претпоставки за вођење поступка.

Сагласно изложеном, Уставни суд је на основу одредаба члана 42в став 1. тачка 2) и члана 47. став 2. Закона о Уставном суду, донео Закључак као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
СУДИЈА
Маријана Бабић, с.р.

За тачност отправка:

Солмић